

โดย นางสาววันดี ลีวรวัฒน์

อนุกรรมการในคณะกรรมการการศึกษาและติดตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

โครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

EJIP Employee Joint Investment Program

อยู่ในขอบเขตมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (IFRS 2)

เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ หรือไม่?

ปัจจุบันกิจการอาจมีการออกโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ให้กับพนักงานเพื่อจูงใจพนักงานในการทำงานให้กับบริษัท หนึ่งในรูปแบบของการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ คือ โครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง (Employee Joint Investment Program (EJIP))

ลักษณะโดยทั่วไปของโครงการร่วมลงทุนระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง (Employee Joint Investment Program (EJIP)) คือ กิจการอาจมีการให้สิทธิพนักงานออมเงินเดือนบางส่วน และบริษัทออกเงินเพิ่มเติมบางส่วนให้พนักงานโดยระบุวัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจนว่าเพื่อนำเงินจำนวนดังกล่าวไปซื้อหุ้นของบริษัท โดยที่อาจมีเงื่อนไขต่างกันในแต่ละบริษัท เช่น พนักงานที่มีสิทธิร่วมโครงการต้องทำงานครบระยะเวลาที่กำหนด หุ้นที่ซื้อต้องถือไว้ห้ามซื้อขายภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยถือผ่านบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนซึ่งเป็นผู้จัดการกองทุนเพื่อการซื้อหุ้นของบริษัทดังกล่าวและถือไว้เพื่อให้มั่นใจว่าพนักงานจะไม่นำไปขายภายใต้ระยะเวลาดังกล่าว เป็นต้น เงื่อนไขอาจมีความแตกต่างกันในแต่ละบริษัท ดังนั้น วิธีการบัญชีอาจมีความแตกต่างกันไปตามเงื่อนไขของแต่ละโครงการ

หลายครั้งจึงเกิดประเด็นคำถามว่ารายการดังกล่าวอยู่ในขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (IFRS 2) เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ หรือไม่ ถ้าเรามาดูขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวในย่อหน้า ข49 กล่าวว่า กิจการต้องบันทึกการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ที่ได้รับจากบริการเป็นสิ่งตอบแทนสำหรับตราสารทุนของกิจการที่เป็นการชำระด้วยตราสารทุน การถือปฏิบัติไม่คำนึงถึงว่ากิจการจะเลือกหรือต้องซื้อตราสารทุนจากบุคคลอื่นเพื่อให้เป็นไปตามภาระผูกพันต่อพนักงานภายใต้ข้อตกลงการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ นอกจากนี้กิจการยังต้องถือปฏิบัติโดยไม่คำนึงว่า

- 1) สิทธิของพนักงานที่จะได้รับตราสารทุนของกิจการได้รับจากกิจการเองหรือจากผู้ถือหุ้นของกิจการ หรือ
- 2) ข้อตกลงการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ จ่ายชำระโดยกิจการเองหรือโดยผู้ถือหุ้นของกิจการ

ดังนั้น จึงถือเป็นข้อสรุปได้ว่ารายการ EJIP อยู่ภายในขอบเขตของ IFRS 2

นอกจากนั้นใน BC 333 ของ IFRS 2 เรื่อง การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ (ซึ่งเทียบเท่ากับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (IFRS 2)) มีการระบุชัดเจนว่าคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ มีข้อสรุปว่ากิจการควรนำหลักการของ IAS 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน (ซึ่งเทียบเท่ากับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (TAS 32)) มาปฏิบัติกับการซื้อหุ้นคืนจากตลาดกรณีที่มีการซื้อหุ้นที่เกี่ยวข้องกับหุ้นที่จะให้กับพนักงานในโปรแกรมการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์

อีกประเด็นหนึ่งที่ที่น่าสนใจคือ กองทุนที่บริหารจัดการโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนต้องถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจการหรือไม่ ตามหลักการ กิจการควรมีการประเมินว่ากองทุนนั้นถูกควบคุมโดยกิจการหรือไม่ เพื่อพิจารณาเรื่องการนำกองทุนมาจัดทางการเงินรวมของกิจการโดยทั่วไป บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนจะเป็นผู้เข้ามาบริหารจัดการกองทุนให้กับบริษัทในการซื้อหุ้น และเก็บรักษาหุ้นของพนักงานเพื่อให้มั่นใจว่าพนักงานจะไม่นำหุ้นออกขายก่อนระยะเวลาที่กำหนด ลักษณะเช่นนี้มีมุมมองว่า กองทุนเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของบริษัทเพราะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขภายใต้กรอบที่บริษัทกำหนด รายการที่กองทุนถือครองสินทรัพย์และหนี้สินแทนบริษัทอาจต้องนำมารวมในงบการเงินของบริษัทด้วย ทั้งนี้ รายการดังกล่าวจะมีผลกระทบต่องบการเงินของบริษัทมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่ากองทุนมีการถือครองสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นสิทธิและภาระของบริษัทมากน้อยเพียงใด